

Валерій БЕБИК: «Лікуємо українців від комплексу меншовартості»

Цьогорічної осені Національна спілка журналістів України висунула професора Валерія Бебика на здобуття Національної премії ім. Т. Шевченка 2015 року (номінація «Публіцистика і журналістика») за цикл фільмів програми «Цивілізація *Incognita*», яка щонеділі о 20:00 транслюється на телеканалі «Тоніс».

Ця програма вже має чимало здобутків. «Цивілізація *Incognita*» стала найкращою телепрограмою 2013 року на XII Міжнародному конкурсі журналістів «Срібне перо». А в 2012 році її автор і ведучий нагороджений золотою медаллю «Незалежність» Київської організації НСЖУ. «Цивілізація *Incognita*» – це понад 100 короткометражних документальних фільмів. Їхні теми – культурологічні й історичні розповіді про древні цивілізації, в центрі яких розташована територія сучасної України.

Валерій Бебик робить сенсаційні відкриття щодо першочерговості українців у багатьох історичних процесах.

Про свій авторський проект спеціально для журналу «Віче» розповідає доктор політичних, кандидат психологічних наук, голова правління Всеукраїнської асоціації політичних наук Валерій БЕБИК.

– Валерію Михайловичу, що вас, політолога та психолога, привело в тележурналістику?

– По-перше, я люблю творчу роботу, а журналістика – це, безперечно, творча діяльність. Це друге, за своєю свідомістю я – системний аналітик. І в своїх цивілізаційних дослідженнях я комплексно використовую факти, події і явища з історії, археології, філософії, політології, мистецтвознавства, мовознавства й теології. А журналістика виступає тут як засіб реконструкції глибинної суспільної свідомості нації, яка повертає українцям їхню тисячолітню історію та культуру.

– Як і коли виникла ідея створити телепередачу «Цивілізація *Incognita*»?

– Усе почалося з друкованих публікацій (газета «Голос України», журнали «Віче» та «Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації»), що руйнували імперські міфи так званої всесвітньої історії і висвітлювали непересічну роль українців у світових цивілізаційних процесах. З 2008 року щонеділі о 8:30 на Першому каналі Українського радіо виходить моя програма «З глибини тисячоліть».

Позаяк усе це мало достатньо великий суспільний резонанс, зокрема й міжнародний, у грудні 2011 року я отримав запрошення від керівників телеканала «Тоніс» Олександра Бутка й Василя Бирзула започаткувати цикл фільмів під спільною назвою «Цивілізація *Incognita*».

Ми довго шукали оптимальний формат, записали кілька пілотних програм (у студії, на вулиці). Але зрештою вирішили, що це

не буде кабінетна освітньо-наукова програма.

Так ми вийшли на концепцію зйомок програми в музеях, церквах, під час культурологічних та мистецьких заходів. Наша «Цивілізація *Incognita*» – це, як кажуть психологи, включений експеримент, що дає змогу засобами тележурналістики говорити просто про складні філософські речі.

Наше головне завдання – не нав'язати концепцію автора програми, а спонукати людей замислитись про справжню тисячолітню історію української цивілізації, яка у 6–5 тис. до н. е. сформувала ядро білої раси планети.

– На чому ґрунтуються такі сенсаційні висновки?

– Виключно на наукових даних та авторитетних джерелах інформації. Відповідно до них на території Прадавньої України існувало щонайменше чотири древні цивілізації: *Кирило-мізинська* (Київщина–Чернігівщина. XXIII–X тис. до н. е.), *цивілізація Кам'яної могили* (Запоріжжя. XXIII–III тис. до н. е.), *Карпатська* (Буковина, Закарпаття, Галичина. XXII–X тис. до н. е.), *Скіфо-трипільська* (VI–III тис. до н. е.).

Їх правонаступниками виступили цивілізації Сумери (IV тис. до н. е.), Трої (Малоазійська Україна. III тис. до н. е.), Єгипту (III тис. до н. е.), аріїв (II тис. до н. е.),

Елади (Південна Україна. I тис. до н. е.), Романії (Малоазійська Україна. I тис. до н. е.).

Наприклад, Мізинська цивілізація (с. Мізин, Чернігівщина) дала світові символ бога Сонця – хрест, а також календар, мізинський орнамент, перший у світі музичний оркестр.

Цивілізація Кам'яної могили (м. Мелітополь, Запоріжжя) вибудувала найдавніший храм планети, створила календар, ще в V тис. до н. е. склала карту річок Прадавньої України в рамках перших державних утворень планети тощо.

– Перепрошую, але у школі, пам'ятаю, нам розповідали, що найдревнішою в Україні була Трипільська цивілізація.

– Це справді древня й надзвичайно яскрава українська цивілізація. Але вона є спадкоємицею ще древніших цивілізацій [Кирилівська (м. Київ) та Мізинська стоянки (Чернігівська область) XXIII тис. до н. е.).

А Трипільська цивілізація, своєю чергою, стала материнською для

Крито-мікенської, цивілізації Еллади та скіфів-аріїв.

– Чи є ці новітні відомості про історію України в сучасних шкільних підручниках?

– Поступово з'являються. Але й досі в них домінує німецько-російська версія, що ці цивілізації були, але, мовляв, до українців стосунку не мають. Проте ми ці брехливі стереотики ламаємо.

Зокрема, в моєму підручнику з політології для вишів, що має гриф МОН України (**Бєбик В. Політологія: наука і навчальна дисципліна.** – К.: Каравела, 2009. – 496 с.), є цілий розділ, присвячений древнім цивілізаціям України.

Окрім того, на замовлення Карпатського університету ім. А. Волошина я написав навчально-методичний посібник, у якому докладніше розповів про древні цивілізації Прадавньої України (**Бєбик В. Тисячолітня Україна: доісторичні цивілізації та глобальні релігійно-політичні доктрини.** – Київ-Ужгород, 2012. – 280 с.).

Нині пишу нову книжку й уже придумав їй назву: «ЦИВІЛІЗАЦІЯ. UA». Власне, мої фільми на «Тонісі» є, по суті, екранізацією моїх підручників і монографій. Вони живуть спільним мультимедіа-життям.

– Чи актуальною для сьогодні є програма «Цивілізація Incognita»?

– Сьогодні вона неабияк актуальна тому, що формує нову суспільну свідомість (без якої неможливо збудувати якісно нову державність) та лікує українців від комплексу меншовартості. Її мож-

на побачити в прямій трансляції та на сайті телеканала «Тоніс». Але молодь мало дивиться телевизор й багато часу проводить в Інтернеті, тож спеціально для цієї категорії українців я створив свій сайт: www.civilization-ua.io.ua. На ньому можна не тільки подивитися, а й безкоштовно скачати наші фільми на свій комп'ютер і поділитися ними з друзями в соціальній мережі Facebook.

– Який фільм вважаєте найактуальнішим для сучасного етапу державності України?

– Вони всі важливі, бо концептуально пов'язані між собою. Мені, наприклад, подобається наш фільм «Конфуцій – архітектор китайської мрії», який ми знімали на батьківщині великого філософа в м. Цюйфу (КНР).

Китайська цивілізація вже кілька тисяч років розвивається за концеп-

цією Конфуція. Вона полягала в тому, щоб сформувати нове покоління державних службовців і забезпечити реальну роботу соціальних ліфтів в управлінні державою. Конфуціанство виховувало людей, які сповідували культ освіти. Людина, котра успішно навчалася в школі, могла згодом, незалежно від соціального статусу батьків, обійняти, приміром, посаду міністра.

Це надзвичайно важливо не тільки для Китаю, а й для нас. Україна нині фактично не має демократії. Є олігархічні клани, які під різними прапорами й гаслами змінюють один одного, торгуючи національними інтересами. Це треба кардинально міняти, інакше ми взагалі втратимо державність, що має тисячолітні традиції.

Вела розмову
Ольга ПРИНДЮК.

Сумна доля автора «усмішок»

125-річчя від дня народження Остапа Вишні (Павла Михайловича Губенка) відзначається скромно, без помпезних заходів і щедрих перевидань його творів. Видатний гуморист і сатирик, який народився на хуторі Чечві Сумської області, почав друкуватися 1919 року. Буремні часи наклали відбиток і на його мінливу тематику, і на почерк – він став нервовим, уривчастим, наче пульс людини з хворим серцем. Воно й справді в письменника боліло: те, що бачив, аж ніяк не співвідносилось з тим, про що мріяв селянський син. Та він змушував себе не лише усміхатися, а й веселити широкий читацький загал. Зрештою виробив новий прозовий жанр – усмішки. Саме вони, іскрометні, незлобливі, нерідко ліричні, принесли всенародну любов.

Уже 1928 року побачило світ чотиритомне видання «Усмішок». Та незабаром і всьому українському народові, і його улюбленому авторові стало не до сміху. Розгорнув чорні крила Голодомор, прокотилися перші арешти. 25 грудня 1933 року за особистим розпорядженням голови ДПУ УРСР Всеволода Балицького було ухвалено постанову, в якій наголошувалося, що «перебування письменника

на волі небезпечно». Остапа Вишню етапували до заполярної Ухти. Дружина Варвара Олексіївна поїхала за коханим Павлусем на постійне проживання під похмурим сонцем далеких країв.

Першим твором після трагічного десятиріччя в концтаборі стала ушавлена «Зенітка». З'явилися й вимушені фейлетони, спрямовані проти так званих буржуазних націоналістів, а також проти УПА. Письменник таврував повстанців, а вони дякували авторові жовчаними публікаціями: Україна бодай із них довідувалася, що героїчний опір триває.

Лише 1949 року з'явилася книжка «Весна-красна». Потім була знаменита збірка «Вишневі усмішки», пішли до людей різноманітні мисливські усмішки. Їхній автор товаришував із Максимом Рильським, любив розповідати дотепні, але здебільшого сумовиті білиці й небиліці. Реабілітували Остапа Вишню лише 1955-го. Незабаром, 28 вересня 1956 року, творця мудрих усмішок не стало.

